

tobakskontrol (WHO Framework Convention on Tobacco Control). Danmarks ratifikation af rammekonventionen forudsætter Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 19. Med lovforslaget foreslås det, at Folketinget med lovforslagets vedtagelse giver samtykke til, at regeringen ratificerer rammekonventionen.

2. De skadelige virkninger af tobaksrygning

Tobaksrygning er den forebyggelige enkeltfaktor, der har størst indflydelse på danskernes sundhed og medfører en væsentlig forøget risiko for tidlig død og for at blive syg – med en stærk forringet livskvalitet til følge.

12-13.000 danskere dør hvert år af rygerelaterede sygdomme.

Undersøgelser viser, at tobaksrygning er årsag til ca. 30 pct. af de iskæmiske hjertesygdomme. Omkring 25 pct. af al kræft hos mænd og 15 pct. af al kræft hos kvinder kan tilskrives rygning, herunder ca. 90 pct. af al lungekræft. 85-90 pct. af alle tilfælde af KOL (Kronisk obstruktiv lungesygdom) skyldes rygning, og ca. 15 pct. af alle rygere vil udvikle KOL.

Danskerne er stadig et af de mest rygende folk i den vestlige verden, selvom der i de senere år er blevet stadig færre rygere i Danmark. 28 pct. af befolkningen over 13 år er i dag dagligrygere.

Jo tidligere man begynder at ryge, jo større er de helbredsmæssige skadevirkninger.

Samtidig viser undersøgelser, at jo tidligere et ungt menneske begynder at ryge, jo større er sandsynligheden for, at vedkommende ender som storryger. Undersøgelser viser også, at de, der begynder at ryge tidligt, har sværere ved at holde op som voksne.

Det har derfor i sig selv en forebyggende effekt at udskyde rygestart.

3. De skadelige virkninger af alkohol

Unge, der begynder at drikke alkohol tidligt, har en øget risiko for senere at få et højt forbrug af alkohol og problemer med alkohol. Det store flertal af de unge, der drikker mere end Sundhedsstyrelsens genstandsgrænser på 14 genstande om ugen for kvinder og 21 genstande om ugen for mænd, er allerede begyndt at drikke som 12-årige eller tidligere. Blandt de øvrige unge med et lavere forbrug af alkohol er det kun under halvdelen, der er begyndt tidligt. Jo senere børn begynder at drikke, jo bedre rustede er de til at håndtere det.

Mange unge kommer i beruset tilstand ud i situationer, som de ikke kan overskue, og som er ubehagelige eller direkte farlige for dem. Slagsmål, ulykker og

problemer med politiet. 10 pct. af både pigerne og drengene i niende klasse har haft samleje uden prævention, fordi de var berusede. Mange har endog haft uønsket sex.

Mange undersøgelser peger på, at unges brug af alkohol og tobak hænger sammen. Det er også blandt disse unge, at man finder dem, der eksperimenterer med andre stoffer. 40 pct. af de unge, der er storfbrugere af alkohol, har også prøvet hash. Det gælder kun 14 pct. af de øvrige unge.

4. Børn og unges tobaksrygning

Der har de sidste 30 år været en entydig udvikling i retning af færre rygere – både blandt mænd og kvinder. Ifølge Sundhedsstyrelsens seneste tal er andelen af dagligrygere over 13 år i dag 28 pct. Når det gælder udviklingen i rygevaner hos unge, er tendensen desværre ikke helt så positiv. Udviklingen i de unges rygevaner har de seneste 15 til 20 år stort set været stagnerende, selvom de seneste tal viser et fald i rygeprævalensen blandt de unge.

En undersøgelse fra 2002 viser, at 3 pct. af de 11-årige drenge og 1 pct. af pigerne ryger dagligt, ugentligt eller sjældnere. Blandt de 13-årige gælder det 12 pct. af drengene og 11 pct. af pigerne. Og blandt de 15-årige henholdsvis 26 pct. af drengene og 29 pct. af pigerne. (Skolebørnsundersøgelsen 2002, Københavns Universitet, Institut for Folkesundhedsvidenskab 2003).

Samme undersøgelse viser, at 16 pct. af de 15-årige piger og 14 pct. af drengene ryger dagligt. Der er tale om et fald i forhold til 1998, hvor 21 pct. af de 15-årige piger og 15 pct. af drengene var dagligrygere.

Blandt de 16 til 20-årige ryger 32 pct. af drengene og 36 pct. af pigerne enten en gang imellem eller dagligt. Af disse er henholdsvis 24 pct. af drengene og 23 pct. af pigerne dagligrygere (Unge livsstil og dagligdag 2001, MULD-rapport nr. 2, 2003).

Ikke overraskende stiger andelen af rygere således med alderen.

Langt hovedparten af rygerne debuterer før 16-års alderen. En undersøgelse blandt de 16 til 20-årige viser, at 3 ud af 4 er begyndt at ryge regelmæssigt, før de blev 16 år. Det gælder henholdsvis 72 pct. af drengene og 77 pct. af pigerne. (Unge livsstil og dagligdag 2000, MULD-rapport nr. 1, 2002).

5. Børn og unges alkoholforbrug

Mange unge og børn helt ned til 12 til 13-års alderen har i dag et alkoholforbrug, som må betegnes som foruroligende højt. Unge i Danmark har tidlig alkoholdebut og retrospektive undersøgelser har vist, at 30